

Slovo k povzbuzení na neděli 13. března 2022, na Druhou neděli postní – C
Biblická čtení: Gn 15,5-12.17-18; Ž 27; Flp 3,17 – 4,1; Lk 9,28b-36

Milé sestry, milí bratři,

jelikož **až od třetí neděle postní** se začnou evangelijní čtení lišit dle jednotlivých liturgických cyklů s jejich duchovními důrazy – v cyklu A je to příprava na křest a obnovu křestního vyznání, v cyklu B je to důraz na kajícnost a pokání, letos je akcent položen na prohloubení duchovního života – , tak na druhou neděli postní **rok co rok** slyšíme evangelijní svědectví o **téže události, o proměnění Páně na hoře:**

Pán Ježíš vzal tři ze svých učedníků – **Petra, Jakuba a Jana** – na vysokou horu (tradicí ztotožňovanou s horou Tábor), aby byl před jejich zraky **proměněn**. Apoštolům z něj najednou zazáří jeho **Boží sláva**, sláva Božího Syna. S ní je jim zjeveno, že Kristus je **naplněním** celého **Zákona** (proto s ním vidí Mojžíše) i **proroků** (proto Eliáš), a že je zároveň **větší** než oni (proto není možné postavit tři stany pro sobě rovné učitele, jak bylo židovským zvykem). Tři apoštolové, i když **nerozumí**, mohou tak spatřit, jak jim z **Ježíšova lidství**, které již znají, nově **zazáří i jeho Božství**, mohou **zakusit** cosi z nebeské **blaženosti** («je dobře, že jsme tady»). Třeba i proto, **aby** v době, až sestoupí z hory, v době těžkostí i obyčejného života, **čerpali z této vzpomínky Boží sílu a útěchu**. Stalo se tomu tak **jednou** za celou dobu Ježíšova veřejného působení...

Ježíšovo proměnění na hoře má bezpochyby celou **řadu** rovin, významů a možností výkladu. Krom toho, že je **svědectvím** o jedinečné a víckrát se nezopakované zkušenosti tří apoštolů, je i **jakýmsi prototypem a vzorem** jakékoli další křesťanské zkušenosti, mystického setkání s Pánem Ježíšem, mystického zážitku (chceme-li).

V každé autentické křesťanské zkušenosti se totiž nějak musíme setkat s **Kristovým lidstvím**. Jinak to ani nejde, naše vnímání je vždy nějak vázáno i na tělesné smysly, i duchovní svět vnímáme jejich prostřednictvím. Jedině z Kristova lidství, jeho vnímatelné přítomnosti nám **může** – více nebo méně jasně – **zazářit Kristovo Božství**. Ne nepodobně, jako se to stalo apoštolům na hoře proměnění.

Co je tedy ono **Kristovo lidství** dnes, když věříme, že Pán Ježíš na nebe vstoupil?

Jsou to vždy **vnímatelné elementy** jeho **přítomnosti** mezi námi. Jí je zaprvé **křesťanství** se vším, co k němu **podstatně** patří. Především to jsou svátosti, slovo Boží a posvátná Tradice či společenství bratří a sester (v církvi). Ty vždy totiž tvoří něco smyslově vnímatelného: látka (chleba, voda, olej, lidé...), slovo (svátostné formule či Písma svatého...), gesto (ponoření, vkládání rukou...), společenství (lidí).

Spatření, zakoušení Boží slávy je u těchto Kristových přítomností jednoduše blízké **prožitku křesťanské víry**. Oné podivuhodné radostné **vnitřní jistoty**, že Pán Ježíš je v eucharistii a ostatních svátostech opravdu **přítomen**, že skrze Boží slovo a posvátnou Tradici k nám laskavě a účinně **promlouvá**, že v církvi – i navzdory někdy až hrozivým hříchům nás, křesťanů – tajemně **přebývá a působí**. A tak dále.

To je **známé** a snad i nějak **představitelné**. Ale možná můžeme a snad i máme jít ve svých úvahách ještě o krok dál, snad i hlouběji.

Kristus se totiž po svém nanebevstoupení a letnicích neskryl jen v křesťanství, byť v něm jedinečně, ale vlastně **ve všem, co je**, zvláště v srdci každého **člověka**. Vždyť už svým **vtělením** do svého lidství tajemně zahrnul i **vše existující**, zejména **lidství** každého člověka. „Pokračováním“ Kristova lidství je tak **nejen křesťanství** s jeho podstatnými součástmi, ale v jistém smyslu **úplně vše**, zvláště **lidství** všech, člověčenství každého jednotlivého **člověka**.

I ve zkušenosti bytí, světa kolem nás, a **v setkání se s druhým člověkem** je tak možné **spatřit cosi z Boží slávy**; protože vše Kristus přijal a zahrnul do svého lidství.

I přeci leckterá filozofie a psychologie pracuje s tím, jak zkušenost bytí, jeho poznání přímo **rozechvívá** duši člověka, a tak dává odušit existenci **tajemství**, jež vše obklopuje. Zvláště při

setkání s **člověkem** a poodhalení jeho nitra je to patrné. A už to je právě (i třeba ještě předkřesťanský) **základ** oné duchovní zkušenosti, která začíná už i na obyčejných věcech a lidech **zakoušet** nekonečné Božství, Kristem do světa nově rozlité.

Pro **Karla Rahner**, jednoho z největších katolických myslitelů 20. století, geniálního teologa a filozofa, se právě **transcendentní zkušenost** stala východiskem jeho dalších úvah, jak o Bohu vůbec mluvit, jak k němu pozvat. Vyšel z intuice, že **podstatou** každé lidské **zkušenosti** je proto nejen objevení sebe samého dotykem s okolním světem, ale současně i jasný prožitek **sebepřesahu**, sebetranscendence. Člověk už od svého útlého dětství, sotva začne poznávat, zakouší, jak vše je obklopeno **tajemstvím**, poznává svět, jakoby stál stále na břehu nekonečného moře. A právě to už je nějaká první, netematická **zkušenost Boha, Krista**, děje-li se prostřednictvím světa a lidí.

Důležitý je právě **úžas**. Už tím, že člověk nad objeňovaným **žasne**, otevírá se **Bohu**, už tím, že se **raduje** z druhého člověka, se setkání s ním, otevírá se **Bohu v něm** přítomnému, zakouší ho, může ho začít milovat.

V křesťanských přítomnostech Krista to pak funguje principiálně podobně, jen s (mnohem) větší intenzitou.

Vše to je **cosi z onoho spatření Boží slávy; pokorný úžas**, že něco je, že druzí jsou, že my jsme, že vše, co má bytí, je obklopeno tajemstvím, protože nese v sobě cosi z Boha, více nebo méně. Že se **Kristus** skryl do podoby chleba a vína, slova a společenství.

Milé sestry, milí bratři, i tak snad je tedy možné **vykládat** proměnění Páně na hoře, číst je jako **prototyp a vzor** jakékoli naší duchovní křesťanské **zkušenosti**.

Prožitek Boží slávy si ovšem nikdo nemůže navodit sám; to by nejenže nebylo autentické ale bylo by to v jistém smyslu i svatokrádežné. Ale můžeme se nechat Pánem Ježíšem **nechat pozvat na horu**. Vzhledem k tomu, že vše nějak je (přijato) Kristovým lidstvím, **není to jen pozvání k duchovnímu a svátostnému životu**, byť k němu je zcela **jedinečně** (a to je třeba v dnešní době také zdůraznit), **ale je to i pozvání k hlubšímu a pokornějšímu vnímání světa a druhých lidí, k otevřenosti**, že za vším a ve všech je nějak přítomen Bůh, že vše je obklopeno Božím **tajemstvím**. Je to pozvání **k touze prožít i své vlastní bytí** a dotknout se tak Boha. Což vše vyžaduje **čas a ztišení**, nechání se vyvést na horu...

Ke všemu – jakožto k tajemné přítomnosti Kristova lidství – je tak třeba mít také **úctu**. Ke **svátostem**, k eucharistii, k Božím slovu, ke společenství. Ale i **k druhým lidem**, ke všem lidem, k jejich osobním tajemstvím, jejich jedinečnosti a svobodě, dále i k přírodě, ke světu, ke všem věcem. Úctu vždy **uměřenou** míře tajemného Božího přebývání, ale **úctu vždy** a vpravdě velkou.

Otevřenost zkušenosti Boha ve všem, otevřenost spatření Boží slávy v jejích tolika různých podobách, nás **k úctě** má vést.

Mimořádně, extaticky, vysloveně mysticky se nám Bůh možná **nechce** dát zakusit každý den; i apoštolům se jako Bůh dal Kristus takto zakusit jen jednou za dobu svého veřejného působení. Ale **nějak** se nám Pán Ježíše zakoušet určitě dát chce, protože bez zkušenosti jeho slávy ho nemůžeme mít sílu následovat.

A proto zkusme být programově **otevřenější, vnímavější a uctivější** vůči Pánu Ježíšovi ve všech jeho přítomnostech. Je to stále **týž Boží Syn...**